

SAVON SANOMAT

Irttonumero 1:—

JOS MAAMIES KESTÄÄ,
NIIN KAIKKI KESTÄÄ.

Sisämaan maalauskansan äänenkannattaja

JOS MAAMIES TAIPUU,
NIIN KAIKKI VAIPUU.

N:o 140

(Kolmasikymmenten vuosikerta)

Kuopiossa Tiistaina joulukuun 5. päivänä

1939

Venäläiset kärsineet jatkuvasti huomattavia tappioita.

Lukuisia hyökkäysvaunuja tuhottu Kannaksella. — Useita viholliskomppanioita tuhottu kokonaan.

Russarön linnake upottanut venäläisen hävittäjän ja vahingoittanut pahoin risteilijä Kirovia.

Lauantai-iltaan mennessä olivat viholliset menettäneet 24 lentokonetta.

Viholliskomppania tuhottu Suomussalmella.

STT:n saaman tiedon mukaan yritti viime sunnuntaina komppanian vahvuinen vihollisosaasto yllättää Suomussalmella erään puolustusasemamme. Venäläiset olivat edellisen yön aikana kiertoliikkeellä päässeet aseman taakse. Tämä havaittiin kuitenkin ajoissa ja vain pieniä osia vihollisjoukoista pääsi harhailemaan metsiin. Suomalaiset ottivat vangeiksi yhden upseerin sekä 12 aliupseeria ja sotilasta. Petsamossa sunnuntaina käydyissä taisteluissa joutui joukkojemme haltuun m.m. yksi konekivääri ja joukko pikakivääreitä. Vangiksi saadut venäläiset olivat henkisesti ja ruumiillisesti nähtyneitä. Eräs vanki kertoi, ettei joukoille otettu muonaa kolmeen päivään. Samantapaisia tietoja vihollisen ottilasta on saatu muiltakin paikoilta.

Armeijakunnan tiedonanto:

Joukkomme ovat taistelleet erittäin sitkeästi ja moittaneet vahvasti ylivoimaiselle viholliselle raskaita tappioita. M.m. hyökkäysvaunuja, joita vihollinen on runsaasti käyttänyt, on paljon tuhottu. Lentosee ei lauantaina ollut sanottavamminkin toiminnassa lumpeyryyden vuoksi. Mieliä joukoissa on reipas ja taistelutahto hyvä. Sitä on erityisesti kohottanut tieto vihollisen asutuskeskuksissa viattomien siviilihenkilöihin kohdistaman pommituksen johdosta.

Kaksi lentokonetta pakotettiin laskeutumaan maahan.

Muuan Raudun kirkonkylästä lauantaina saapunut henkilö on kertonut, että tykistöme lauantaina oli Raudussa suoritettu varsinainen pommituksen Kannaksella. Jo lyhyt kiivas tykistöliike pakoitti vihollisen patterit väkensä. Ennen tätä pommitusta oli tykistöme Kannaksella ampuenut vain muutamia kymmeniä kranaattoja.

Saadun tiedon mukaan joutui lauantaina aamupäivällä Valkjärven kaksitoista suomalaista lentokonetta kosketuksiin kahden viholliskoneen kanssa. Melkkaiset koneet nousivat venäläisten kourien yläpuolelle ja taitavasti suoritettiin liikkeen pakoittivat viholliskoneet laskeutumaan maahan. Niiden lennät vängittiin ja koneet joutuivat vahingoittamattomina suomalaisten käsiin.

Kannaksen erään lentokentän lähistöllä saapui perjantaina muuan venäläinen lentokone, jossa heilutettiin val-

koista lippua. Kone laskeutui sen jälkeen maahan ja miehistö antautui.

Neljä vihollisen komppaniaa tuhottu Metsäpiirtäällä.

Metsäpiirtäällä perjantaina suoritettiin taisteluista mainittu, että venäläiset yrittäessään edetä erään laajahkon viljelysalueen yli, kärsivät suurta mieshukkaa. Suomalaiset tuhosivat nimittäin tälläin kokonaan neljä vihollisen komppaniaa, yhteensä 700 miestä.

Puolustusministeriön sanomakeskuksen lauantain tiedonanto.

Puolustusministeriön Sanomatöimistö tiedottaa lauantaina illalla seuraavaa: Päivän kuluessa on kaikkialla pitkin rajalinjaa käyty kiivaita taisteluita, joissa hyökkääjät ovat kärsineet huomattavia tappioita. Suunnitelman mukaisesti olemme luovuttaneet jonkin verran maan-alaa.

Kiivaimmat taistelut on käyty Suojärven tienoilla. Vihollisen voimakkaista yrityksistä huolimatta joukkomme ovat osittain säilyttäneet asemansa, vieläpä tehneet onnistuneita vastaiskujakin. Venäläisten eteneminen on yleensä ollut hidasta. Vihollinen on lauantainaakin menettänyt useita hyökkäysvaunuja. Petsamo on vihollisen tarkoituksista pelostusyrityksistä huolimatta edelleen joukkojemme hallussa.

Vihollinen ei ole mitään tapahtunut. Hyökkäysjoukkojen mielialaa valaisee Salmiän Tulamalla lauantaina aamupäivällä havaittu tapaus. Kun venäläisen komppanian piti ryhtyä hyökkäykseen, saivat venäläiset upseerit ampua kaksi omaa miestänsä ennenkuin muut lähtivät hyökkäämään. Sitäpaitsi oli konekivääriä asetettu hyökkäysryhmittänsä taakse niin että niillä voitettiin ampua omia joukkoja.

Russarön linnake sai osansa venäläiseen hävittäjiin.

Puolustusministeriön sanomatöimistö ilmoitti lauantaina aamupäivällä seuraavaa:

Suunnitelman mukaisesti ovat joukkomme luopuneet Tertjoen kylästä perjantaina puolenpäivän tienoilla. Samoin on luovuttu välittämistä rajalla olevista kylistä, niin Jäppesestä, Hartoselta, Raasulista, Sirkkälä saaresta ja Saarolista.

Kuten perjantai-iltaan annetuissa sanomatöimistön katsauksissa ilmoitettiin, tapahtui perjantaina aamupäivällä

Päämajan tilannetiedotus 3. 12. 1939 klo 12:

Maavoimat:

Venäläiset aloittivat sotatoimet 30. 11. aamuhämärissä ylittämällä valtakuntien välisen rajan useissa kohdissa. Heidät kohdatessaan suomalaiset varmistusjoukot syntyivät taistelu, jota pian käytiin kaikkien Venäjältä Suomeen johtavien teiden suunnissa. Varmistusosastot vetäytyivät takaisin ohjeitettujen mukaisesti, 6—9 venäläistä hyökkäysvaunua tuhottiin. Huomattavimmat venäläisten hyökkäykset tapahtuivat päivän kuluessa Lipolassa ja Suojärven suunnassa. Vihollinen käytti runsaasti tykistöä.

1. 12. jatkoivat venäläiset hyökkäyksiään Suojärven, Lipolassa ja Raudun maastossa. Venäläisten tappiot suuret, varsinkin Lipolassa. Päivän kuluessa tuhottiin 36 venäläisten hyökkäysvaunua. 1. 12. illalla omat joukot Kannaksella linjalta Vammelsuu, Kivennapa, Lipola, Rautu, Metsäpiirtä, Rijoesta luovuttu. Itärajan ylityksistä taisteluista ei mainittavampaa.

tykistötaistelu venäläisen Kirov-mallisen risteilijän ja Russarön linnakkeen välillä. Nyttämmin on selvinnyt, että risteilijän mukana olleeseen hävittäjään sattui osua. Tapauksen silminnäkijänä oli saksalaisen Duitinisen laivan kapteeni Zieberg. Tapauksen oli todennut myös vartiosamamme. Nyttämmin on todettu, että rannikkolinnakkeittamme tuli tuhoat perjantapäivän kuluessa vielä kolme vihollisen lentokonetta, joten venäläiset menettivät perjantaina vähintään 19 lentokonetta.

Risteilijä Kirov vaurioitunut pahoin.

Tukholma, 3. 12. (STT) Stockholms-Tidningen on julkaisut seuraavan Tallinnassa joulukuun 2. päivänä päivätyn sähkösanoman: Tallinnan satamaan on kolmen virolaisen hinaajan avustamana saapunut venäläinen risteilijä Kirov, joka oli vaurioitunut Suomenlahdella ja kerrotaan useita miehistöön kuuluvia haavoituneen. Venäläiset eivät anna tapahtumasta virallisia tietoja. Venäläisen laivan päällikkö on Viron viranomaisen kanssa tehnyt sopimuksen laivan korjaamisesta.

Fakolaisia Petsamosta Norjiaan.

Lontoo, 4. 12. (STT) Kirkkoniemessä ilmoitetaan maanantaina päivällä Norjan sähkösanomatoimistolle, että Suomesta virtaa jatkuvasti pakolaisia Norjiaan. Pakolaiset kertovat, että taisteluja käydään Petsamon eteläpuolella ja jatk. 5:llä sivulla.

2. 12. aamulla ryhtyivät venäläiset huomattavilla voimilla hyökkäykseen. Vahvojen panssarivoimien yritti vihollinen murtautua läpi Raudussa, Ahjärvellä ja Vammeljoen suulla, mutta lyötiin takaisin kärsittäen raskaita tappioita. Lukuisia hyökkäysvaunuja tuhottiin. Raudun suunnalla asemat jäivät ennalleen, mutta taistelujen jälkeen vedettiin omat joukot Ahjärven ja Vammeljoen suun maastosta. Lieksan suunnalla rajan läheisyydessä tuhottiin venäläinen komppania. Taistelukentälle jäi 150 venäläistä kaatunutta.

Merivoimat

Kolmen ensimmäisen päivän voimakkaan laivasto- ja ilmavoimien pommituksen jälkeen ovat venäläiset miehittäneet Tarton rauhansopimuksen perusteella miehittämättömiksi ja varustamattomiksi jätetyt Seiskarin ja Lavansaaren ulkosaaret. Suursaarta ja rannikkoseutuja pommitetaan. Venäläisten ilmavoimat ovat pommitaneet eräitä rannikkolinnakkeita. Russarön linnake on käynyt tykistötaistelun venäläisen laivasto-osaston kanssa.

Ilmavoimat:

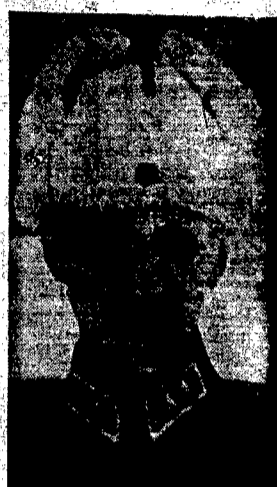
30. 11. ja 1. 12. oli vihollisen ilmavoimien toiminta hyvin vilkasta. M.m. suorittivat viholliset lentäen molempina päivinä pommihyökkäyksiä Helsinkiin, Viipuriin ja useihin muihin Suomen kaupunkiin ja asutuskeskuksiin, jossa ne rauhansopimuksen kehuksessa tuottivat suurta aineellista tuhoa ja vaativat lukuisia ihmisiä uhreja. Lisäksi ampuivat vihollisen lentäjät konekivääreillä siviiliväestöä. Mitään sotilaallisia kohteita pommitukset eivät vaurioittaneet, lukuunottamatta pieniä tilapäisiä kaatuneita rautatieliikenteessä. 2. 12. ei ollut mainittavampaa vihollisen ilmatöimintää. Omat ilmavoimat ovat suorittaneet vain suunnitelman mukaisia tiedustelu- ja torjuntalentoja. Vihollisen lentokoneista ovat ilmavoimamme tai ilmatorjuntajoukkomme ampueneet alas tai pakottaneet laskeutumaan yhteensä 24 konetta. Omat tappiot ovat kaksi tuhoutunutta lentokonetta.

Kenraali Hugo Osterman, sotaväen päällikkö.

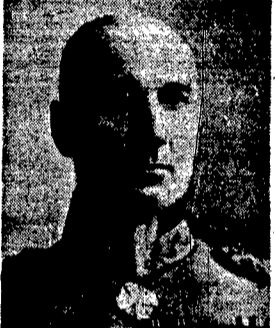
Kenraali K. L. Oesch, yleisesikunnan päällikkö.

Kenraali H. Ohqvist, armeijakunnan komentaja.

Kenraali J. Lundqvist, ilmavoimien komentaja.

Kenraali V. Valve, merivoimien komentaja.

Kenraali Aarne Sihvo, väestönsuojelun päällikkö.

Upsalan ylioppilaat vaativat Suomelle apua.

JÄTTÄNEET RUOTSIN KUNINKAALLE ADRESSIN.

Tukholma, 3. 12. (STT) Lauantaina jätettiin ilmassa kuninkalle Upsalan ylioppilaskunnan vetoamus Suomen ja Venäjän välisen selkkauksen johdosta. Aloitte on lähtöisin eri poliittista mieltäpitäviä omaavien nuorempien akateemikkojen ja ylioppilaiden taholta. Ylioppilaskunnan jättämä adressi on seuraavassa laatuinen:

Kuninkaalle. Allekirjoittaneet eri katoomuksiin ja eri poliittisiin suuntiin kuuluvat Upsalan ylioppilaskunnan jäsenet esittävät alomaisesti Teidän Kuninkaallenne Majesteettillenne toivomuksen, että Ruotsi sinä laajuudessa kuin sen asema ja puolustusvoimat myöntävät, aktiivisesti puolustaisi etujaan Suomen ja Venäjän välisessä selkkauksessa eikä jättäisi mitään epäilyä sijaan muuttamattomasta tahdostaan heti äärimmäisissä keinoin puolustaa rippu-matomiuttansa käynnissä olevassa Euroopan suurvaltojen välisessä kamppelussa.

Englantilaiset lentokoneet pommitaneet Helgolandia.

SAKSALAISIA SUKELLUSVENEITÄ TUHOITTI.

Lontoo, 3. 12. (STT) Ilmaministeriö ilmoitti sunnuntaina ilmapäivällä Englannin ilmavoimien kuuluva voimakas pommituslentokoneilave teki sunnuntaina hyökkäyksen Helgolandin lähistöllä olevia saksalaisia sotalaivoja vastaan. Suoranaisia osumia havaittiin. Englantilaiset lentokoneet kohtasivat ilmatorjuntatulta. Eräs Messerschmidt-kone, ainoa vihollisen lentokone, joka oli noussut ilmaan, ammuttiin alas. Kaikki englantilaiset lentokoneet palasivat vahingoittamattomina takaisin.

Saksalainen sukellusvene tuhotti Pohjanmerellä.

Lontoo, 3. 12. (STT) Ilmaministeriö ilmoitti sunnuntaina, että muuan englantilainen tiedustelulentokone, ollessaan partioinnolla Pohjanmeren ylläpuolella, tuhosi pommitillaan saksalaisen sukellusveneen, joka yllätyttiin sen ollessa veden pinnalla. Pommitus lopetettiin osuimen tykkitorin estämisen vuoksi.

Suomi vedonnut kansainliittoon.

Asia esille ensi lauantaina.

Geneve, 4. 12. (STT) Suomen edustaja Kansainliitossa, ministeri Holsti, jätti sunnuntaina ilmapäivällä hallituksensa toimeksiannosta kansainliiton pääsihteerille seuraavassa laatuinen notoin:

Neuvostoliitto, jonka kanssa Suomi sen jälkeen kun Tarton rauhansopimus v. 1920 oli allekirjoitettu, ylläpitänyt hyvää naapurussuhteita ja jonka kanssa maa on solminut hyökkäämättömyyssopimuksen, jonka voimassaoloaika päättyy vasta v. 1945, hyökkäsi odottamatta viime maraskuun 30. päivän aamuna ei ainoastaan raja-asemapaikkoja, vaan myöskin Suomen turvattomia kaupunkeja vastaan levittäen kuolemaa ja hävitystä siviiliväestön keskuuteen, varsinkin lentohyökkäyksiä. Suomi ei ole koskaan millään tavoin rikkonut mahdollista naapuriansa vastaan, eikä ole koskaan lakannut kehittämästä mitä suurimpia pyrkimyksiä saada elää rauhassa tämän kanssa. Vedoten rajavälikohtauksiin ja huomauttaen, että Suomi oli kieltäytynyt myötävaikuttamasta Leningradin turvallisuuden lujittam. Neuvostoliitto kuitenkin ensin sanoi irti hyökkäämättömyyssopimuksen ja hyökkäsi sitten Suomen hallituksen ehdotuksen, että alassa sovellettaisiin puolettoman vallan taholta tulevaa välitystä. Tästä syystä ja hallituksen toimeksiannosta minulla on kunnia saattaa edellilevää teidän tietoonne ja samalla pyytää teitä kansainliittosopimuksen 11. ja 15. artiklan mukaisesti viipymättä kutsumaan koolle neuvoston ja yleiskokouksen ja kahottamaan niitä ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat omissa poistamaan hyökkäysoiminnan.

KANSAINLIITON NEUVOSTO KOKOONTUU ENSI LAUANTAINA.

Geneve, Havasin kautta, 3. 12. Kansainliiton neuvoston jäsenet on kutsuttu koolle lauantai-aijaksi joulukuun 9. päiväksi. Kokouksen teki kansainliiton pääsihteerin Avenolin sen jälkeen kuin Suomen kansainliitossa oleva edustaja, ent. ulkoministeri Holsti oli jättänyt Suomen notoin. Avenolin kirjelmässä ehdotetaan myöskin, että kansainliiton yleiskokous kutsuttaisiin koolle joulukuun 9. päiväksi.

SUOMEN NOOTTI HERATTI NYTKAUSTA MIELENKIINTOA.

Geneve, 3. 12. (STT) Suomen hallituksen päättö asietan Suomen ja Neuvostoliiton välisessä suhteissa syntynyt tilanne kansainliiton harkittavaksi, on herättänyt suurta mielenkiintoa, koska 40 valtion edustajat kokoontuvat tänne pohittamaan kansainliiton budjettia. Suomen notoin esillä on pohjasta harkittaan, kutsutaanko neuvoston vai yleiskokous. Valtiot saavat kallella mahdollisuudella lähteä.

Ilmapuolustusasema toiminnassa.